

Mgr. MRES – SZZ

Povinný tematický okruh státní závěrečné zkoušky:

1 - Mezinárodní rozvojová a environmentální studia

Povinně volitelné tematické okruhy státní závěrečné zkoušky (student si vybírá dva ze čtyř okruhů, dle své specializace):

2a - Rozvojová studia

3a - Rozvojová geografie

2b - Environmentální problémy

3b - Environmentální management

Mezinárodní rozvojová a environmentální studia

1. Vznik a vývoj konceptu udržitelného rozvoje, definice
2. Hodnotové orientace a udržitelný rozvoj
3. Ekonomické aspekty udržitelného rozvoje
4. Indikátory udržitelného rozvoje a kvality života
5. Agenda 21 a Místní Agenda 21 v podmínkách ČR
6. Alternativy k udržitelnému rozvoji - udržitelný ústup, kolaps a regenerace
7. Lidská populace, chudoba a životní prostředí
8. Tragédie občiny a správa přírodních zdrojů
9. Kapitalismus a životní prostředí
10. Životní prostředí, degradace a rozvoj v aridních oblastech
11. Životní prostředí, degradace a rozvoj v oblastech tropických lesů
12. Historie globalizace, slowbalizace a regionalizace
13. Globalizace a technologie
14. Globální hodnotové řetězce, financializace a stakeholder value
15. Nadnárodní korporace, daňové ráje a pokoutní globální ekonomika
16. Demokracie - definice a problémy
17. Nedemokratické režimy a tranzice
18. Koncept a měření dobrého vládnutí
19. Podpora dobrého vládnutí (včetně Transformační politiky ČR)

Rozvojová studia

1. Měření růstu a rozvoje
2. Ekonomický růst: klasické modely
3. Ekonomický růst: nové růst. teorie, další přístupy (vč. pro-poor růstu)
4. Nerovnost: měření a ekonomické implikace
5. Chudoba: měření a ekonomické implikace
6. Populační růst, demografický vývoj a rozvojové implikace
7. Interakce mezi venkovem a městem
8. RZ v MEV: obchod a investice
9. RZ v MEV: pomoc a remitence
10. Vzdělání: měření, rozvojové implikace
11. Zdraví: měření, rozvojové implikace
12. Inovace: rozvojové implikace
13. Definice, členění a různé pojetí rozvojových teorií
14. Sociologické, technologické a politicko-ekonomické aspekty modernizační rozvojové teorie
15. Dynamika zaostalosti (underdevelopment) a rozvoje mezi periferií a jádrem
16. Rovnost, ekologie a ekonomický růst z pohledu rozvojových teorií
17. Rozvojová teorie světových systémů a fungování globální ekonomiky
18. Post-rozvojová teorie a alternativy k rozvoji
19. Neoliberalismus z pohledu rozvoje a rozvojových teorií

Rozvojová geografie

1. Předkoloniální období v Africe: důsledky pro rozvoj
2. Koloniální období v Africe: důsledky pro rozvoj
3. Afrika a svět: SAPs, oddlužení, rozvojová pomoc
4. Demografie Afriky a rozvoj
5. Politický vývoj v Africe: liberalizace, integrace, konflikty
6. Ekonomika Afriky: vývoj v období nezávislosti
7. Teorie a strategie rozvoje v Latinské Americe: myšlenkové proudy, snahy o industrializaci
8. Koloniální období v Latinské Americe: důsledky pro rozvoj
9. Přírodní bohatství Latinské Ameriky a rozvoj
10. Demografie Latinské Ameriky, vliv na rozvoj
11. Latinská Amerika a svět: mezinárodní vztahy, vliv Číny
12. Politika v Latinské Americe: trendy, integrace, vliv na rozvoj
13. Integrace ve Střední Asii, vzájemné vztahy a závislosti mezi státy Střední Asie
14. Historické vlivy SSSR ve Střední Asii, základní charakteristika jednotlivých států
15. Role světových mocností v oblasti Střední Asie a Kavkazu
16. Historické a přírodní determinanty rozvoje Blízkého východu
17. Politika, náboženství a rozvoj na Blízkém východě, demokratický, znalostní a genderový deficit
18. ASEAN a další regionální uskupení v jižní a jihovýchodní Asii, jejich role v rozvoji
19. Role světových a koloniálních mocností v J a JV Asii, dopady na rozvoj
20. Vliv historických událostí na rozvoj v J a JV Asii, současná situace v jednotlivých státech

Environmentální problémy

1. Základní typologie přírodních rizikových jevů na Zemi
2. Endogenní rizikové procesy se zaměřením na seismickou činnost – příčiny, důsledky a rizikové regiony
3. Endogenní rizikové procesy se zaměřením na sopečnou činnost – příčiny, důsledky a rizikové regiony
4. Hydrologická rizika – typologie, příčiny, rizikové regiony, opatření snižující rizika
5. Exogenní rizikové procesy se zaměřením na erozi a svahové procesy - typologie, příčiny, rizikové regiony, opatření snižující rizika
6. Klimatická a meteorologická rizika – se zaměřením na tropické cyklóny, vlny veder, dlouhodobé sucho a klimatickou změnu - příčiny, důsledky a rizikové regiony
7. Antropogenní ovlivnění přírodních procesů a antropogenní činnost jako rizikový faktor v území
8. Top-down a bottom-up přístupy v environmentální politice (SDGs, Green New Deal, NGOs apod.)
9. Hlavní témata environmentální tranzice v ekonomice (cirkulární ekonomika, degrowth apod.)
10. Environmentální trendy antropocénu a problematika komunikace environmentálních změn (vliv médií na percepci environmentálních problémů, mediální narativy o klimatické změně, aktivismu apod.)
11. Proměny pevninské biodiverzity a hlavní problémy biodiverzity oceánů: vymírání/úbytek druhů, hlavní environmentální rizika, trendy v ochraně, odhady do budoucna
12. Environmentální souvislosti zemědělství: změna zemědělských strategií a technologií (GMO, dopady intenzivního zemědělství, udržitelné zemědělství)
13. Environmentální souvislosti stavebnictví a urbanizace; aktuální trendy v městském způsobu bydlení (zelené stavitelství a technologie pasivních domů, green cities a sustainable cities)
14. Současnost a budoucnost zelených technologií a energetiky: mobilita, alternativní zdroje energie, zelená infrastruktura
15. Voda v globálním ekosystému, význam koloběhu vody pro biogeochemické cykly v biosféře
16. Voda v krajině: koncept modré a zelené vody, eutrofizace, retence, eroze, povodně a sucho
17. Biodiverzita vodních a mokřadních ekosystémů, příklady, antropogenní vlivy, management
18. Ekosystémový management vody v krajině - cíle, principy, příklady dobré a špatné praxe
19. Obnova vodního režimu v krajině (aplikace principů ekologie obnovy), příklady z envi praxe

Environmentální management

1. Ekosystém jako organizační úroveň přírody s důrazem na dynamiku toků energie a látek.
2. Biodiverzita a ekosystémové služby, ekosystémové ne-sloužby, udržitelný ekosystémový management
3. Ekosystémy tvoří krajinu - struktura krajiny, krajinné složky, matrix a koridory, ekologické sítě
4. Ekotony jako hranice ekosystémů, funkce a environmentální management ekotonů v krajině
5. Fragmentace krajiny a metody environmentálního managementu k řešení důsledků fragmentace
6. Ekologické sítě v environmentálním managementu krajiny - silné a slabé stránky konceptu, příklady
7. Klimatická změna a adaptační ekosystémový management - příklady dobré praxe
8. Hodnocení a kvantifikace ekosystémových služeb, monetární oceňování ekosystémových služeb
9. Historie lesnického managementu v Evropě a její důsledky pro současnou biodiverzitu lesů
10. Lesy v krajině - vegetační stupňovitost a základní typy lesních ekosystémů v gradientu teploty a srážek
11. Teorie vývojových cyklů lesa a její environmentální aplikace v udržitelném lesnickém managementu
12. Lesní ekosystémy a globální klimatická změna, lesy jako úložiště uhlíku
13. Lesní ekosystémy v ekologii obnovy: Environmentální problémy a možnosti jejich řešení
14. Tropické lesy - charakteristika biomů a jejich environmentální problémy
15. Historie ochrany přírody a historické změny pojetí chráněných území přírody ve světě a u nás
16. Evropská ochrana přírody a environmentální hodnocení vlivů na soustavu Natura 2000
17. Úrovně a měření biodiverzity, indexy biodiverzity, environmentální význam mapování biotopů
18. Hlavní trendy změn biodiverzity, problémy malých populací, endemické druhy, vzácné druhy
19. Environmentální nejistoty v hodnocení míry ohrožení biodiverzity v globální i lokální úrovni
20. Moderní trendy a metody ve správě a managementu chráněných území přírody